

Prima instanță: Judecătoria Centru, mun. Chișinău (jud. I. Chirtoacă)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. Iu. Cimpoi, N. Simciuc, A. Panov)

DECIZIE

15 februarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței

Judecători:

Tatiana Vieru

Svetlana Filincova

Mariana Pitic

Nicolae Craiu

Oleg Sternioală

examinând recursul declarat de Vladimir Osoian și Ludmila Ceban, prin intermediul avocatului Lilian Osoian,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Vladimir Osoian, Ludmila Ceban împotriva Întreprinderii de Stat „Servicii Pază a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova”, intervenient accesoriu Societatea Comercială „Netcomax-Nord” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la încălcarea dreptului de acces la informație și repararea prejudiciului moral, împotriva deciziei din 22 septembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 12 aprilie 2016, Vladimir Osoian și Ludmila Ceban, prin intermediul avocatului Lilian Osoian, au depus o cerere de chemare în judecată împotriva ÎS „Servicii Pază a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova” solicitând obligarea pârâtului să prezinte informația solicitată în interpelarea nr. 337 din 22 martie 2016, încasarea prejudiciului moral în mărime de 3000 lei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii s-a invocat că la data de 22 martie 2016, în temeiul art. 10, 11, 16 ale Legii privind accesul la informație și art. 53 alin. (1) lit. d), (3), (4) al Legii cu privire la avocatură, reclamanții au solicitat pârâtului eliberarea copiei autentificate a contractului de locațiune nr. 37L din 11 mai 2015, încheiat cu SC „Netcomax-Nord” SRL. Prin scrisoarea nr. 812 din 31 martie 2016 au primit refuz la interpelare și li s-a comunicat că informația solicitată nu poate fi prezentată.

Susțin reclamanții că, pârâtul a examinat pripit solicitarea acestora și eronat a refuzat prezentarea informației solicitate, deoarece era obligat să o prezinte.

Indică că, le-a fost cauzat un prejudiciu moral prin îngrădirea dreptului constituțional de acces la informație.

Prin încheierea protocolară din 26 aprilie 2016 a Judecătorei Centru, mun. Chișinău a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu SC „Netcomax-Nord” SRL.

Prin hotărârea din 31 mai 2016 a Judecătorei Centru, mun. Chișinău s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Ludmila Ceban și Vladimir Osoian privind încălcarea dreptului de acces la informație; s-a obligat ÎS „Servicii Pază a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova” să prezinte Ludmillei Ceban și lui Vladimir Osoian copia contractului nr. 37L din 11 mai 2015; s-a încasat de la ÎS „Servicii Pază a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova” în beneficiul Ludmillei Ceban suma de 1500 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată; s-a încasat de la ÎS „Servicii Pază a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova” în beneficiul lui Vladimir Osoian suma de 1500 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată; în rest pretențiile au fost respinse.

Prin decizia din 22 septembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul depus de ÎS „Servicii Pază a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova” și s-a casat parțial hotărârea din 31 mai 2016 a Judecătorei Centru, mun. Chișinău în partea obligării ÎS „Servicii Pază a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova” să prezinte copia contractului nr. 37L din 11 mai 2015 și încasării de la ÎS „Servicii Pază a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova” în beneficiul Ludmillei Ceban și a lui Vladimir Osoian a câte 1500 lei cu titlu de cheltuieli de judecată și s-a emis o nouă hotărâre în această parte prin care s-au respins pretențiile lui Vladimir Osoian, Ludmila Ceban împotriva Întreprinderii de Stat „Servicii Pază a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova” cu privire la obligarea pârâtului să prezinte copia contractului nr. 37L din 11 mai 2015 și încasarea cheltuielilor de judecată; în rest s-a menținut hotărârea din 31 mai 2016 a Judecătorei Centru, mun. Chișinău.

La 12 decembrie 2016, Vladimir Osoian și Ludmila Ceban, prin intermediul avocatului Lilian Osoian, au declarat recurs împotriva deciziei din 22 septembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia, cu menținerea în vigoare a hotărârii instanței de fond.

În susținerea recursului s-a invocat că decizia instanței de apel este neîntemeiată și pasibilă de a fi casată, deoarece partea motivantă a deciziei instanței de apel contravine, în esență, soluției adoptate.

Consideră că, instanța nu a luat în considerare că Vladimir Osoian și Ludmila Ceban au depus în condițiile legii o cerere către Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova pentru a încheia un contract de locațiune în privința garajelor care se află în or. Fălești, str. Moldovei, 8. Însă, tacit, fără a fi anunțată o licitație publică, a fost încheiat un contract de locațiune nr. 37L din 11 mai 2015 între SC „Netcomax-Com” SRL și Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova (prin Ordinul Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova).

Remarcă că, instanța de apel s-a expus asupra secretizării informației solicitate din motive comerciale. ÎS „Servicii Pază” este o subdiviziune a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, care asigură menținerea ordinii publice și nicidecum nu prestează servicii de întreprinzători. Argumentarea instanței de apel referitor la Legea privind accesul la informație contravine concluziilor efectuate ulterior de instanță. Nici triplu test invocat de instanță de apel nu este argumentat.

Este invocată arbitrar jurisprudența CEDO, fără ca să se facă trimitere la cazuri concrete examinate la CEDO.

Indică că, instanța de apel a interpretat eronat concluziile Curții Constituționale a Republicii Moldova, expuse în Hotărârea nr. 19 din 16 iunie 1998 „Privind controlul constituționalității unor prevederi din Legea nr. 603-XIII din 3.10.1995, Legea nr. 13990XIII din 5.12.1997, Hotărârea Parlamentului nr. 1383-XIII din 26.11.1997 și Hotărârea Parlamentului nr. 1385-XIII din 26.11.1997” și nu s-a expus asupra argumentelor instanței de fond la acest capitol. Această constatare, în opinia recurenților, denotă faptul că decizia instanței de apel este neîntemeiată și circumstanțele faptelor, în maniera în care au fost elucidate, contravin principiului unei activități în spiritul necesității într-o țară democratică.

Precizează că, informația a fost solicitată pentru a iniția în instanță o acțiune privind contestarea legalității contractului, deoarece cererea nu poate fi întocmită fără studierea prealabilă a conținutului contractului nr. 37L.

Susține că, motivul de bază al refuzului dispunerii eliberării informației este faptul, că informația este protejată de interesul comercial și precum că se dezvăluie interesele terțului. Însă, conform prevederilor art. 5 alin. (5) lit. d) al Legii cu privire la secretul comercial, cu modificările ulterioare, sunt enumerate datele ce nu constituie obiecte ale secretului comercial al întreprinderilor de stat și municipale până la privatizare și în procesul privatizării.

Iar, art. 7 al Legii privind accesul la informație prevede informațiile oficiale cu accesibilitate limitată.

Consideră că, interpretarea eronată a prevederilor art. 7 alin. (2) lit. b) al Legii privind accesul la informație” și articolul 5 alin. (5) lit. d) al Legii cu privire la secretul comercial, cu modificările ulterioare, a dus la emiterea unei decizii ilegale. Informația solicitată- copia contractului nu conțin parafa „secret de stat, secret de serviciu ori secret comercial”, fapt ce a fost constatat în instanța de fond. SC „Netcomax-Com” SRL este o persoană juridică, înregistrată la ÎS „Camera Înregistrării de Stat” și informația despre aceasta este publică.

Opinează că, a fost casată o hotărâre a instanței de fond care a fost argumentată și a repus reclamanții în drepturi.

În conformitate cu art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Decizia Curții de Apel Chișinău a fost adoptată la 22 septembrie 2016, iar Vladimir Osoian și Ludmila Ceban, prin intermediul avocatului Lilian Osoian, au declarat recurs la data de 12 decembrie 2016.

Materialele pricinii atestă că decizia contestată a fost expediată părților la data de 03 octombrie 2016, conform scrisorii de însoțire (f.d.84), însă, date despre recepționarea acesteia lipsesc.

Din textul recursului rezultă că recurenții au luat cunoștință de decizia instanței de apel la data de 14 octombrie 2016.

Astfel, instanța de recurs consideră că recursul declarat la data de 12 decembrie 2016, de către Vladimir Osoian și Ludmila Ceban, prin intermediul avocatului Lilian Osoian, împotriva deciziei din 22 septembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău, este în termen.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 08 februarie 2017 a Curții Supreme de Justiție completul din 3 judecători a considerat recursul admisibil și a decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat de Vladimir Osoian și Ludmila Ceban, prin intermediul avocatului Lilian Osoian și va casa decizia instanței de apel, cu menținerea hotărârii primei instanțe, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Conform art. 1 alin. (2) al Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său recunoscut de lege, de către o autoritate publică printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ pentru a obține anularea actului, recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei ce i-a fost pricinuită.

Rezultând din prevederile legale enunțate supra, precum și din dispozițiile art. 2 și art.3 ale Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, obiect al acțiunii în contenciosul administrativ îl constituie actul administrativ cu caracter normativ sau individual; contractul administrativ; nesoluționarea în termenul legal al unei cereri referitoare la un drept recunoscut de lege.

Conform art. 24 alin.(3) al Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, la examinarea în instanța de contencios administrativ a cererii în anulare, sarcina probațiunii este pusă pe seama pârâtului, iar în materie de despăgubire, sarcina probațiunii revine ambelor părți.

În conformitate cu art. 118 alin. (3) Cod de procedură civilă, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

În conformitate cu art. 130 alin. (1)-(3) Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare

probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea pricinii.

Din materialele pricinii rezultă că la data de 22 martie 2016, avocatul Lilian Osoian, reprezentantul lui Vladimir Osoian și Ludmila Ceban, a solicitat prin interpelare eliberarea copieii autentice a contractului de locațiune nr. 37L din 11 mai 2015, încheiat între ÎS „Servicii Pază a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova” și SC „Netcomax-Com” SRL. Concomitent, a solicitat anularea contractului de locațiune nr. 37L din 11 mai 2015.

Conform art. 10 al Legii privind accesul la informație nr. 982 din 11 mai 2000, persoana are dreptul de a solicita furnizorilor de informații, personal sau prin reprezentanții săi, orice informații aflate în posesia acestora, cu excepțiile stabilite de legislație. Dreptul persoanei de a avea acces la informații, inclusiv la informațiile cu caracter personal, nu poate fi îngădit decât în condițiile legii. Orice persoană care solicită acces la informații în conformitate cu prezenta lege este absolvită de obligația de a-și justifica interesul pentru informațiile solicitate.

Prin răspunsul ÎS „Servicii Pază a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova” nr. 812 din 31 martie 2016 s-a comunicat că motivele rezilierii contractului menționat nu sunt clare și că nu este de acord cu propunerea solicitanților, deoarece nu există temei legal pentru rezilierea contractului respectiv (f.d.8).

Însă, în partea eliberării copieii autentice a contractului de locațiune nr. 37L din 11 mai 2015, încheiat între ÎS „Servicii Pază a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova” și SC „Netcomax-Com” SRL, nu a fost executată solicitarea.

Conform art. 34 alin. (1), (2) al Constituției Republicii Moldova, dreptul persoanei de a avea acces la orice informație de interes public nu poate fi îngădit. Autoritățile publice, potrivit competențelor ce le revin, sunt obligate să asigure informarea corectă a cetățenilor asupra treburilor publice și asupra problemelor de interes personal.

Conform art. 11 alin.(1) lit.(1), (2) al Legii privind accesul la informație nr. 982 din 11 mai 2000, furnizorul de informații, în conformitate cu competențele care îi revin, este obligat să asigure informarea activă, corectă și la timp a cetățenilor asupra chestiunilor de interes public și asupra problemelor de interes personal; să garanteze liberul acces la informație.

În acest sens, la data de 12 aprilie 2016, Vladimir Osoian și Ludmila Ceban, prin intermediul avocatului Lilian Osoian, a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎS „Servicii Pază a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova”, prin care a solicitat obligarea pârâtului să prezinte informația solicitată în interpelarea nr. 337 din 22 martie 2016 - copia contractului nr. 37L din 11 mai 2015, încasarea prejudiciului moral în mărime de 3000 lei și a cheltuielilor de judecată (f.d.6-7).

Astfel, instanța de fond, fiind investită cu judecarea pricinii, a ajuns la concluzia privind temeinicia acțiunii în partea obligării ÎS „Servicii Pază a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova” de a prezenta Ludmillei Ceban și lui Vladimir Osoian copia contractului nr. 37L din 11 mai 2015 și în partea încasării de la ÎS „Servicii Pază a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova” în beneficiul Ludmillei Ceban și lui Vladimir Osoian a cheltuielilor de judecată

Însă, instanța de apel interpretând eronat normele de drept în raport cu

circumstanțele pricinii, a ajuns la concluzia privind netemeinicia acțiunii privind furnizarea informației și încasarea cheltuielilor de judecată.

Colegiul relevă că instanța de apel constatând netemeinicia acțiunii, a invocat în acest sens ipoteza precum că informația solicitată se încadrează în noțiunea de secret comercial, deoarece s-ar referi la administrarea și activitatea financiară a agentului economic- ÎS „Servicii Pază a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova”.

În contextul dat, Colegiul menționează că copia contractului de locațiune nr. 37L din 11 mai 2015, a fost solicitată de avocatul Lilian Osoian, în interesele Ludmilei Ceban și lui Vladimir Osoian, invocând că a aflat printr-o scrisoare că ÎS „Servicii Pază a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova” a încheiat un contract de locațiune cu SC „Netcomax-Com” SRL, în condițiile când în anul 2015 și reclamanții s-au adresat către pârât cu solicitarea de a încheia un contract de locațiune a imobilelor amplasate în or. Fălești, str. Moldovei, nr. 8 și au primit un răspuns verbal precum că au încheiat un contract locațiune și nu pot încheia un alt contract.

Din textul procesului-verbal al ședinței de judecată se identifică că bunurile imobile date în locațiune SC „Netcomax-Com” SRL reprezintă garaje, ce aparțin ÎS „Servicii Pază a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova”, doar că intrarea în garaje este prin ograda unde este amplasată proprietatea reclamanților. Garajele sunt utilizate și îngrijite de reclamanți de aproximativ 10-12 ani (f.d.37-39).

Sub acest aspect, Colegiul reține ca fiind relevantă constatarea instanței de fond precum că informația solicitată de reclamanți este de un interes sporit întru realizarea drepturilor și intereselor legale ale acestora în o eventuală exercitare a dreptului de preemțiune la încheierea contractului de locațiune, în condițiile când reclamanții au utilizat și îngrijit acest bun, iar pârâtul nu a negat aspectul dat.

La acest capitol, Colegiul reține argumentele recurenților precum că informația a fost solicitată pentru inițierea unui proces civil privind contestarea legalității contractului de locațiune.

De asemenea, Colegiul apreciază ca fiind corectă ipoteza instanței de fond precum că pârâtul nu a demonstrat că informația solicitată de reclamanți este supusă anumitor restricții sau ar fi cu acces limitat.

Astfel, conform art. 7 alin.(1), (2) al Legii privind accesul la informație nr. 982 din 11 mai 2000, exercitarea dreptului de acces la informație poate fi supusă doar restricțiilor reglementate prin lege organică și care corespund necesităților: a) respectării drepturilor și reputației altei persoane; b) protecției securității naționale, ordinii publice, ocrotirii sănătății sau protecției moralei societății. În conformitate cu alineatul (1) al prezentului articol, accesul la informațiile oficiale nu poate fi îngădit, cu excepția: a) informațiilor atribuite la secret de stat, reglementate prin lege organică, a căror divulgare neautorizată sau pierdere poate aduce atingere intereselor și/sau securității Republicii Moldova; b) informațiilor confidențiale din domeniul afacerilor, prezentate instituțiilor publice cu titlu de confidențialitate, reglementate de legislația privind secretul comercial, și care țin de producție, tehnologie, administrare, finanțe, de altă activitate a vieții economice, a căror divulgare (transmitere, scurgere) poate atinge interesele întreprinzătorilor; c) informațiilor cu caracter personal, a căror divulgare este considerată drept o imixtiune în viața privată a persoanei, protejată de

legislația privind protecția datelor cu caracter personal; d) informațiilor ce țin de activitatea operativă și de urmărire penală a organelor de resort, dar numai în cazurile în care divulgarea acestor informații ar putea prejudicia urmărirea penală, interveni în desfășurarea unui proces de judecată, lipsi persoana de dreptul la o judecare corectă și imparțială a cazului său, ori ar pune în pericol viața sau securitatea fizică a oricărei persoane - aspecte reglementate de legislație; e) informațiilor ce reflectă rezultatele finale sau intermediare ale unor investigații științifice și tehnice și a căror divulgare privează autorii investigațiilor de prioritatea de publicare sau influențează negativ exercitarea altor drepturi protejate prin lege.

Iar, conform art. 7 alin.(4) al Legii privind accesul la informație nr. 982 din 11 mai 2000, nu se vor impune restricții ale libertății de informare decât dacă furnizorul de informații poate demonstra că restricția este reglementată prin lege organică și necesară într-o societate democratică pentru apărarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanei sau protecției securității naționale și că prejudiciul adus acestor drepturi și interese ar fi mai mare decât interesul public în cunoașterea informației.

Raportând circumstanțele pricinii la normele de drept precitate, Colegiul relevă că ÎS „Servicii Pază a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova” nu a confirmat necesitatea limitării accesului la informație sau existența restricțiilor reglementate prin lege.

La caz, Colegiul reiterează ca fiind relevante și prevederile art. 5 alin.(5) lit. d) al Legii cu privire la secretul comercial nr. 171 din 06 iulie 1994, conform cărora nu constituie obiecte ale secretului comercial al întreprinderilor de stat și municipale până la privatizare și în procesul privatizării datele privind contractele cu întreprinderile nestatale.

Or, instanța de apel respingând cererea de chemare în judecată depusă de Ludmila Ceban, Vladimir Osoian împotriva ÎS „Servicii Pază a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova”, SC „Netcomax-Com” SRL, cu referire la același articol a reținut doar prevederile aliniatelor (1), (3), conform cărora obiecte ale secretului comercial sunt interesele economice și informațiile tănuite intenționat despre diferitele aspecte și domenii ale activității economice de producție, de administrare, tehnico-științifice, financiare a agentului economic, a căror protecție este condiționată de interesele concurenței și posibila periclitare a securității economice a agentului economic. (3) Conținutul și volumul de informații ce constituie secret comercial sunt stabilite de agentul antreprenoriatului. Însă, instanța de apel a eludat faptul că una din părțile contractante este o întreprindere de stat-pârâțul ÎS „Servicii Pază a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova”, iar alta este intervenientul accesoriu SC „Netcomax-Com” SRL, care este o întreprindere nestatală.

Respectiv, nu poate constitui motiv de refuz în furnizarea informației solicitate argumentul precum că s-ar aduce atingere intereselor pârâțului și a intervenientului accesoriu în activitatea lor comercială, deoarece în contextul prevederilor art. 5 alin.(5) lit. d) al Legii cu privire la secretul comercial nr. 171 din 06 iulie 1994, reiterat *supra*, acest contract nu poate constitui obiect al secretului comercial.

În atare circumstanțe, Colegiul conchide că informația solicitată nu este supusă restricțiilor, or, contractul solicitat în copie autentică nu este parafat cu oricare din

grifurile secrete prevăzute de lege, argument invocat de recurenți și necombătut de partea oponentă sau instanța de apel.

Cu referire la prevederea legală invocată de instanța de apel precum conținutul și volumul de informații ca secret comercial sunt stabilite de agentul antreprenorialului, Colegiul menționează că astfel de circumstanțe nu au fost stabilite, or, careva probe în acest sens nu au fost prezentate.

Argumentul instanței de apel precum că ÎS „Servicii Pază a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova” nu s-ar încadra în categoria furnizorilor de informație prevăzuți în art. 5 alin.(2) al Legii privind accesul la informație deoarece nu ar gestiona servicii publice referitor la locațiunea bunurilor nu este relevant, ori, pârâtul, după scopul fondării, intră în categoria acestora, iar informația solicitată nu este obligatoriu să fie din domeniul serviciilor publice prestate și ar putea viza orice domeniu la care furnizorul de informație dispune de date.

De asemenea, Colegiul remarcă că ÎS „Servicii Pază a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova” este succesorul în drepturi și obligații a Serviciului Pază de Stat care era o subdiviziune a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, fapt ce rezultă din prevederile Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr. 2 din 16 ianuarie 2010, și deci care era furnizor de informație în sensul Legii privind accesul la informație.

Respectiv, pârâtul ÎS „Servicii Pază a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova” preluând drepturile și obligațiile Serviciului Pază de Stat a substituit această entitate și în obligațiile furnizorului de informație.

Or, conform art. 5 alin. (2) al Legii privind accesul la informație nr. 982 din 11 mai 2000, furnizori de informații, adică posesori ai informațiilor oficiale, obligați să le furnizeze solicitanților în condițiile prezentei legi, sunt: a) autoritățile publice centrale și locale - autoritățile administrației de stat, prevăzute în Constituția Republicii Moldova și anume: Parlamentul, Președintele Republicii Moldova, Guvernul, administrația publică, autoritatea judecătorească; b) instituțiile publice centrale și locale - organizațiile fondate de către stat în persoana autorităților publice și finanțate de la bugetul de stat, care au ca scop efectuarea atribuțiilor de administrare, social-culturale și altor atribuții cu caracter necomercial; c) persoanele fizice și juridice care, în baza legii sau a contractului cu autoritatea publică ori instituția publică, sunt abilitate cu gestionarea unor servicii publice și culeg, selectează, posedă, păstrează, dispun de informații oficiale.

În contextul dat, Colegiul reiterează că alte restricții impuse prin lege, în speță nu au fost stabilite.

Colegiul remarcă că la caz nu poate fi invocată ingerința în dreptul pârâtului de a păstra confidențialitatea activității sale economice, în condițiile când acest aspect nu a fost demonstrat, iar normele de drept material enunțate *supra* prevăd dreptul recurenților/reclamanților de a solicita informația și nu stabilesc restricții pârâtului în furnizarea acesteia.

Colegiul menționează și practica judiciară uniformă, care îndeamnă instanțele de judecată la aplicarea corectă și unitară a dispozițiilor Legii privind accesul la informație nr.982 din 11 mai 2000, prin prisma Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, precum și a prevederilor altor acte normative tangențiale cu tematica abordată. Sorgintea constituțională și

convențională a dezideratului liberului acces la informație, ce rezultă din stipulațiile și spiritul art.32 și 34 din Constituție, precum și ale art.10 din Convenție, implică aplicabilitatea prioritara a acestor dispoziții în cazul în care actele normative interne sunt insuficient de clare sau contravin acestora (art.3 din Lege).

În această ordine de idei, Colegiul conchide că instanța de apel eronat a concluzionat asupra lipsei temeiurilor legale privind furnizarea informației de către pârât precum că ar fi supusă protecției, în condițiile când acest fapt nu a fost confirmat, or, invocarea prevederilor legale relevante speței în opinia instanței de apel, nu stabilesc careva restricții la caz întru eliberarea informației solicitate.

În consecință, Colegiul relevă că instanța de fond just a constatat dreptul reclamanților de a obține și obligația pârâtului de a furniza informația solicitată și anume copia contractului de locațiune nr. 37L din 11 mai 2015 încheiat între ÎS „Servicii Pază a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova” și SC „Netcomax-Nord” SRL, or, careva restricții în acest sens nu au fost stabilite.

Astfel, Colegiul constată că instanța de fond a examinat pricina sub toate aspectele, stabilind cu certitudine raportul juridic litigios, circumstanțele de fapt, caracteristice raportului juridic litigios, legea materială ce guvernează raportul juridic, iar instanța de apel nu a calificat corect, din punct de vedere juridic, acțiunea cu care a fost investită, ce a dus la emiterea unei soluții greșite.

Referitor la compensarea cheltuielilor de judecată ce țin de acordarea asistenței juridice pretinse de reclamanți, Colegiul reține că instanța de fond corect a decis punerea acestora pe seama pârâtului, or, în conformitate cu art. 94 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată.

În conformitate cu art. 90 lit. i) Cod de procedură civilă, din cheltuielile de judecare a pricinii fac parte cheltuielile de asistență juridică.

În conformitate cu art. 96 alin. (1), (1¹) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin.(1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Or, CtEDO în practica sa constantă, remarcă că cheltuielile pentru asistența juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime. Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CEDO, se evidențiază necesitatea prezentării de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor a următoarelor documente: dovada achitării onorariilor avocaților (copii de pe dispozițiile de plată prin virament sau bonurile de plată); copia de pe facturile de strictă evidență, emisă pentru clienți persoane juridice și în alte cazuri stabilite de legislație.

În speță, Colegiul relevă că reclamanții Vladimir Osoian și Ludmila Ceban au beneficiat de asistență juridică acordată de avocatul Lilian Osoian, conform mandatului seria MA nr. 0893197 din 18 martie 2016, în baza contractului de asistență juridică nr. 97 din 15 martie 2016 și mandatului seria MA nr. 0992812 din 18 martie 2016, în baza contractului de asistență juridică nr. 12 din 18 martie 2016 (f.d.4-5).

Din ordinele de încasare a numerarului nr. 47662105 din 11 aprilie 2016 și nr. 47662034 din 11 aprilie 2016, se distinge că reclamanții Vladimir Osoian și Ludmila

Ceban au achitat avocatului Lilian Osoian pentru serviciile juridice câte 1500 lei (f.d.25-26).

Prin urmare, cerința privind compensarea cheltuielilor de asistență juridică a fost justificată, iar instanța de fond corect a concluzionat asupra temeiniciei acesteia.

Concomitent, Colegiul relevă că în cadrul judecării pricinii, instanța de judecată a creat participanților la proces, condiții obiective și echitabile, pentru exercitarea drepturilor și obligațiilor procedurale, fapt ce se încadrează în asigurarea părților dreptului la un proces echitabil, garantat și asigurat prin art.6 al Convenției Europene pentru apărarea a Drepturilor Omului.

În circumstanțele de fapt și de drept menționate și având în vedere faptul că instanța de apel a interpretat eronat normele de drept material în raport cu circumstanțele pricinii, iar hotărârea primei instanțe este legală și întemeiată, adoptată cu respectarea normelor de drept material și procedural, cu verificarea și aprecierea probelor administrate în conformitate cu art. 130 Codul de procedură civilă și nu este necesară verificarea suplimentară a cărorva dovezi, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea deciziei contestate și menținerea în vigoare a hotărârii primei instanțe.

În baza celor expuse, în conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f), art.445 alin.(3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Vladimir Osoian și Ludmila Ceban, prin intermediul avocatului Lilian Osoian.

Se casează decizia din 22 septembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Vladimir Osoian, Ludmila Ceban împotriva Întreprinderii de Stat „Servicii Pază a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova”, intervenient accesoriu Societatea Comercială „Netcomax-Nord” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la încălcarea dreptului de acces la informație și repararea prejudiciului moral.

Se menține hotărârea din 31 mai 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței

Tatiana Vieru

Judecători

Svetlana Filincova

Mariana Pitic

Nicolae Craiu

Oleg Sternioală